

Klippeblåvinge – svabergenes sommerfugl

Denne vakre sommerfuglen er oppkalt etter en gresk gud og er maurens gode venn. Sommerfuglen finnes i dag bare i Halden og i Tvedestrand.

Klippeblåvingen bærer sitt flotte navn med rette. Den er en av 16 norske arter av blåvinger. Den lever, som navnet tilsier, på klipper eller åpne svaberg og har en blå, metallisk farge på oversiden av vingene.

Oppkalt etter den greske halvguden Orion

Det vitenskaplige navnet til klippeblåvingen, "Scolitantides orion", er ikke like entydig. Navnet kan stamme fra scolios, som er gresk og betyr krokete eller taggete. "Orion" derimot, er mer kjent. Orion var en halvgud innen gresk mytologi. Han var omsvermet av Eos, morgenrødens gudinne.

Interessant nok gikk Orion hen og forlovet seg med gudinnen Artemis. Broren til Artemis var Apollon, som apollo-sommerfuglen er oppkalt etter. Klippeblåvingen og apollosommerfuglen delte tidligere delvis leveområder langs deler av kysten fra Østfold til Agder. Begge artene har hatt stor tilbakegang de siste årene.

*Klippeblåvingen er mest blå på oversiden av vingene.
Foto: Ove Bergesen /NN/ Samfoto*

Trues av gjengroing og nedbygging

Klippeblåvingen fikk mye oppmerksomhet i 2007, på grunn av sin status som truet art. Dette året ble det også startet en kartlegging i forbindelse med "Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold". Da ble arten ettersøkt på sine 16 tidligere kjente lokaliteter i Norge og gjenfunnet i to av lokalitetene i Halden og i Tvedestrand, som fremdeles i dag er de eneste stedene de er funnet.

Årsakene til artens tilbakegang er ikke tilstrekkelig klarlagt, men det antas at endringer i artens leveområder, så som gjengroing og nedbygging, er viktige. I tillegg kan forurensning, tråkk, slitasje, innavl og klimaendringer være årsaker.

Typiske leveområder for klippeblåvingen er oftest sørvendte klipper eller svaberg ved sjøen.

Foto: Oddvar Hansen

Klippeblåvingen legger eggene sine på planten smørbukk.

Fotos: Oddvar Hansen

Trives på klipper og svaberg

De gamle, kjente lokalitetene til klippeblåvingen i Norge er kystnære svaberg- og klippeområder. Dette er områder som har vært under et kontinuerlig press de siste 50 årene, og leveområdene til klippeblåvingen er nå få og spredte.

I "Norsk rødliste for arter 2010", er klippeblåvingen klassifisert som kritisk truet. Den vanskelige situasjonen for arten ser man også i andre nordiske land og i store deler av Europa for øvrig hvor arten finnes.

Direktoratet for naturforvaltning har laget et utkast til en handlingsplan for klippeblåvingen. Der foreslås det tiltak som restaurering av leveområder og vurdering av om arten skal tilbakeføres i sine tidligere leveområder.

Liker smørbukk

Klippeblåvingen har en spesiell forkjærlighet for planten smørbukk, der den legger eggene sine. Dette skjer i mai og juni. I løpet av en sommermåned har larven utviklet seg og kryper ned i en bergsprekk, under en stein eller lignende.

På våre breddegrader rekker ikke larven så mye mer denne sommeren. Vinteren må tilbringes på skjulestedet, og den blir ikke ferdig utviklet sommerfugl før året etter.

Samarbeider med maur

I likhet med mange av de andre blåvingeartene, har klippeblåvingen et utmerket samarbeid med maur, særlig sett fra maurens ståsted. Larvene skiller ut sukkervann som maur liker svært godt. Til gjengjeld beskytter mauren larven mot ytre trusler, slik som rovdyr og parasitter.

Klippeblåvingens største trussel, nemlig at den er truet som art, kan imidlertid mauren naturlig nok ikke gjøre noe med. Men vi får håpe at en fornuftig forvaltning kan redde svabergenes sommerfugl.

Hva gjøres?

Klippeblåvinge har fått status som en **prioritert art** i en forskrift etter naturmangfoldloven.

For prioriterte arter er uttak, skade og ødeleggelse forbudt. Om nødvendig kan det også lages regler som beskytter området der arten lever. Staten kan gi tilskudd til tiltak for å ta vare på den prioriterte arten.

Handlingsplan

Direktoratet for naturforvaltning har laget et utkast til en handlingsplan for klippeblåvinge, som Fylkesmannen i Østfold får ansvar for å følge opp.

http://www.dirnat.no/naturmangfold/true_arter/handlingsplaner_under_utarbeidelse/

Kontakt

Miljøverndepartementet
Epost: postmottak@md.dep.no
Telefon : 22 24 90 90

Direktoratet for naturforvaltning
Epost: postmottak@dirnat.no
Telefon : 73 58 05 00

Publisert på regjeringen.no
20. mai 2011